

NÁMĚSTÍ A PŘILEHLÉ ULICE VE VELKÉM MEZIŘÍČÍ

Anotace

Velké centrum Velkého Meziříčí. Návrh sjednocuje veřejné prostory centra města, upřednostňuje chodce a dává prostor tržní, kulturní a pobytové funkci náměstí.

KONTEXT

Současné centrum Velkého Meziříčí je rozdrobeno do několika různých charakterů veřejného prostoru. Principem návrhu je zachovat rozdílný charakter těchto na sebe navázaných prostorů, zároveň však pocitově propojit tuto síť, v jejímž přirozeném těžišti je náměstí. Řešené území je historicky navázáno na ulici Sokolovská / Hornoměstská. Na styku s touto ulicí a řešeným územím se nalézají veřejné prostory se silným potenciálem.

Park U Bašty

Soutok Balinky a Oslavy vytváří pomyslnou bránu do města. V současné chvíli je prostor nefunkční. Doporučujeme se zamyslet nad pobytovým potenciálem soutoku řek a prověřit estetiku stávající vegetace před hradbami.

Před "jednotou"

Křižovatku ulic Kostelní a Novosady měníme z dnešního parkoviště na drobný veřejný prostor. Doporučujeme rekonstrukci či změnu obvodového pláště obchodního centra.

Náměstí pod hradbami

Velkou část křižovatky ulic Vrchovecká a Novosady dnes určuje dopravní řešení. Navrhujeme dopravu zjednosměrnit ve směru od Radnické ulice. Na nově uvolněném prostoru navrhujeme náměstí jako důstojný předprostor kaple a doporučujeme vést nové schody na zámek přímo odtud.

Vyústění ulice Kostelní

Na stávajícím parkovišti navrhujeme nový vstup do města. V první fázi navrhujeme zřídit kultivované parkoviště. Do budoucna doporučujeme zastavět lehce převýšeným domem - douzavřít ulici Radnickou a vytvořit severní "bránu" do centra.

Ulice Kostelní

Prostor řeky se s pevným povrchem města téměř stýká právě v této ulici. Konkrétně za budovou synagogy i Luteránského gymnázia. Tyto budovy mají potenciál stát se kulturními centry Velkého Meziříčí. Pro přístup k řekám doporučujeme prostory okolo budov otevřít.

Průchody vnitroblokem a Novosady

Dvory a zákoutí vnitrobloku, přiléhajícímu k východní frontě náměstí, jsou plná míst inspirativních pro hru dětí (dvě lípy, strom v rohu). Průchody Fortna, K Haltýři, V podloubí doporučujeme osvětlit výrazněji a podobu těchto uliček jednu od druhé odlišit (pro jednodušší orientaci). Průchody do ulice Novosady lze zopakovat v průchodech k řece Oslavě. Doporučujeme umístit pěší lávku na spojnici ke hřbitovu.

Náměstí a Balinka

Doporučujeme ověřit možnost průchodu částí soukromého pozemku při slepé uličce při radnici k řece Balince, lemující zadní trakty domů. Okolo řeky je navržena relaxační stezka pro pěší a cyklisty. Doporučujeme zásadním způsobem změnit charakter regulovaného břehu. Provéřit možnost zobytnění - průrazy, molo, osázení stromy. Doporučujeme projednat další průchody k Balince přes pozemky soukromých vlastníků.

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

Historické centrum Velkého Meziříčí sjednocujeme jednou společnou dlažbou, kobercem hlavního reprezentativního a pobytového prostoru města, s preferencí pohybu chodců a omezením dopravy motorových vozidel na menší míru. Náměstí odlehčujeme jednosměrnými trasami: sever Radnická - Vrchovecká, jih zprůjezdněnou ulicí Kostelní do ulice Komenského. Návrh tím zmírňuje tlak na průjezdnou dopravu náměstím. Náměstí je navrženo jako obytná zóna. Parkovací místa jsou umístěna převážně v přilehlých ulicích, na náměstí je počet parkovacích stání značně redukován. Hlavní cyklostezka je vedena po nábřeží Balinky s možnými průjezdy v navrhovaných propojkách. Náměstí a přilehlé prostory jsou pro cyklisty obousměrně průjezdné.

Náměstí

Konceptem návrhu je obnovení prostoru náměstí a historického centra města jako reprezentativního, atraktivního a pobytového místa určeného všem obyvatelům města i návštěvníkům. Důraz je kladen na multifunkčnost.

Pokládáme jednotný koberec dlažby od parku U Bašty po ústí ulice Radnická. Docílujeme tím srozumitelného propojení prostorů s různým charakterem, aniž bychom jej příliš narušili. Prostor je sjednocený dlažbou v jedné úrovni. Organický tvar náměstí je reflektován natáčením spárořezu dlažby. Směřování dlažby vybízí k pohybu napříč náměstím. Stávajícím prvkům (kašna, morový sloup, pomník) je navráceno zpět jejich dominantní a tradiční postavení na náměstí. To je dnes potlačeno kompozičně nevhodně přerostlými lípami, které dané prvky převyšují, a neúměrně řešenou dopravou v klidu. Navrhujeme pokácet dvě lípy před morovým sloupem (dle posudku zhoršené kvality), zbylým třem navrhujeme nechat odborně upravit korunu. Obnovujeme pohled na morový sloup. Redukci stromů ve středu náměstí nahrazujeme umístěním stromořadí malých stromů při stranách náměstí, které utvoří stinná místa na kraji náměstí.

FUNKCE

Náměstí je multifunkční prostor s doporučenými místy ke konání kulturních akcí, trhů a k pobytové funkci. V severní části vymezujeme místo pro konání velkých kulturních akcí s pódiem před radnicí. Prostor náměstí tím zůstane celistvý. Tento prostor je také určen pro konání velkých trhů, aj. Místo pro každodenní trhy je mezi kašnou a kostelem. Malá spontánní kulturní akce se může odehrát na dřevěné platformě na straně kostela, která může sloužit spolu s novou kašnou pro setkávání místním studentům gymnázia. Morový sloup a kašnu doplňujeme o novou vrstvu, dlouhé pobytové lavice, které náměstí dodávají rytmus.

ŘEŠENÍ POVRCHŮ

Povrchy řešeného území navrhujeme vydlážit z žulových kostek o rozměrech 10 x 10 cm. Recyklujeme původní dlažbu na náměstí. Pruhy žulových kostek se nepravidelně střídají ze starých a nových kostek v poměru 1:3. Šedý odstín nových kostek bude o stupeň světlejší. Jedinými výraznými pruhy budou světlé dlaždice o šířce 30 cm, které jsou opět poskládány a nařezány z původní dlažby z prostoru před radnicí a chodníku u západních fasád. Tyto pruhy směřují do přístupných dvorů vnitrobloků. Na pruzích jsou nápisy s názvy míst, do kterých směřují. Nejdelší světlý pruh znázorňuje propojení významných domů - synagogy a budovy bývalého gymnázia. Povrch pojízdný pro auta je rovněž vydlážděn žulovými kostkami v pruzích, které jsou však na hranici pojízdného pruhu nepravidelně posunuty tak, že barevné pruhy na sebe nenavazují. Pojízdný pruh je ve stejné výšce jako celé náměstí. Je oddělen kamenným obrubníkem z větších původních kostek na náměstí doplněný o obdobné dlažební kostky nové. Pruhy znázorňují příčné propojení náměstí, ale také prostorů za náměstím (dvory, nábřeží). Stejný směr pruhů je i v navazujících ulicích Radnická a Komenského, čímž zdůrazňujeme pokračování náměstí a propojení s dalšími významnými veřejnými prostory ve městě. V bočních ulicích Vrchovecká a Kostelní je směr dlažby opačný. Před radnicí na ploše pro umístění letního pódia je vydlážděna mozaika erbu města. Dlažba na celé ploše náměstí je vhodná pro vsakování dešťové vody.

ŘEŠENÍ MOBILIÁŘE

K sezení navrhujeme několik možností. Doprostřed náměstí umístíme ve směru pruhů dvě lavice dlouhé 15 m. Tyto lavice jsou monolitické z probarveného betonu. Jejich přesné provedení je v kontrastu s hrubostí dlažby. Lavice svou šířkou umožňují různé pobytové využití. Lavice před radnicí bude v době konání letních festivalů tvořit podnož pódia. V lavici jsou umístěny rozvody elektřiny. V době mimo konání festivalů zde budou mít lidé možnost nabít si mobilní telefon. Lavice vzhledem k terénní profilaci náměstí mají na své délce různou výšku od 30 až po 75 cm.

Kromě těchto lavic umístíme dřevěné lavičky s opěradlem pod stromy podél náměstí a betonové lavice s dřevěným povrchem a opěradlem pod lípy uprostřed náměstí. Před restauracemi a kavárnami jsou v ploše náměstí pod stromy umístěny zahrádky. Stolečky a židle jsou umístěny přímo na zemi bez žádných konstrukcí předzahrádkových plat, stanou se tak lépe součástí náměstí a dění na něm.

Konstrukce pódia, které bude umístěno přes letní měsíce před radnicí, bude lehká z tmavé oceli ve tvaru jednoduchého kvádrů. Pódium bude ze stran zakryto bílými plachtami. Zadní strana pódia směrem k radnici bude kryta průsvitnou plachtou tak, aby za ní byla znát budova radnice.

Stánky pro každodenní trhy jsou navrženy jako lehká ocelová konstrukce tvaru domu, v jejímž vrcholu je umístěna roleta. Vysunovací pult slouží v době mimo konání trhů jako posezení. V době konání trhů je dřevěná lavice vysunuta na výšku prodejního pultu. V lavici je rovněž úschovný prostor pro trhovce.

Lampy, stojany na kola, odpadkové koše, mříže u stromů jsou rovněž kovové tmavé barvy. Tento mobiliář je umístěn v řadě stromů podél náměstí. Popelnice na tříděný odpad navrhujeme jako podzemní, jsou umístěny podél stěny u radnice a naproti tělocvičně v ulici. Před radnicí jsou navrženy tři vlajkové stožáry u západní strany průčelní fasády a informační tabule u východní strany průčelní fasády. V prostoru před radnicí na místě dobře viditelném při vstupu na náměstí z ulic Radnická a Vrchovecká je navržena plastická mapa města na podstavci.

Vánoční strom se bude umisťovat do prostoru mezi pódiem a lavicí.

Stávající kašnu doplníme kašnou v prostoru za kostelem a třemi pítky (před radnicí, pod lípami a v ulici Komenského).

Na náměstí a přilehlých prostorech je navrženo několik druhů osvětlení. Tyčové lampy vysoké 6 metrů umístíme po obvodu náměstí do řady stromů a dalšího mobiliáře. V přilehlých ulicích je navrženo závěsné osvětlení na lanech připevněných na budovách. Pod tři lípy na náměstí a dvě lísky u kostela navrhujeme spodní osvětlení korun stromů. Z fasád budov bude nasvětlen kostel ze všech stran a čelní fasáda radnice. Při speciálních příležitostech (např. vánoční svátky) mohou být v přilehlých ulicích zavěšena světélka na lanech pro pouliční osvětlení. Na náměstí v tento čas přibude osvětlený vánoční strom a stánky trhovců.

ŘEŠENÍ VEGETACE

Kácíme dvě z pěti stávajících lip (dle dendrologického posudku ve špatném stavu). Zbylé tři lípy se po dožití (horizont 50-100 let) skácejí a nahradí jednou lípou. Po obvodu náměstí ve vzdálenosti 5 - 7 metrů od fasády navrhujeme vysadit menší stromy s drobnými listy, konkrétně javor babyka. Stromy nejsou vysázeny příliš hustě, aby zcela nezakryly fasády domů. Ve stínu stromů jsou umístěny lavičky a také venkovní stolečky restaurací. Při návrhu výsadby stromů je počítáno s přeložkami sítí. Ke kostelu na dva plácky vysazujeme lísky turecké. Do ulic přiléhajících k náměstí rovněž sázíme javory babyky, které se střídají s parkovacími stánky. Sakury v ulici Kostelní ponecháváme.